

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, (044) 251-62-66

E-mail: sl.dilovod@amcu.gov.ua, сайт: amcu.gov.ua, код згідно ЄДРПОУ 00032767

№ _____

На № _____

від _____

Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової та
митної політики

Комітет Верховної Ради України
з питань правоохоронної діяльності

Комітет Верховної Ради України
з питань інтеграції України
до Європейського Союзу

Щодо законопроектів № 9170 та № 9171

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) відповідно до частини третьої статті 20¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» опрацював проекти Законів України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення граничних розмірів комісійної винагороди (інтерчейнджу) при здійсненні міжбанківських платіжних операцій з використанням платіжної картки» (реєстраційний № 9170 від 03.04.2023) (далі – Законопроект № 9170) та «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за перевищення граничних розмірів комісійної винагороди (інтерчейнджу) при здійсненні міжбанківських платіжних операцій з використанням платіжної картки» (реєстраційний № 9171 від 03.04.2023) (далі – Законопроект № 9171) та в межах компетенції повідомляє.

Абзацом другим підпункту 2 пункту 1 розділу I Законопроекту № 9170 пропонується частину сьому статті 37 Закону України «Про платіжні послуги» доповнити новим абзацом, відповідно до якого розмір інтерчейнджу не може перевищувати 0,32% суми операції, здійсненої з використанням дебетової платіжної картки, та 0,73% суми операції, здійсненої з використанням кредитної платіжної картки.

Абзацом четвертим підпункту 5 пункту 1 розділу I Законопроекту № 9170 пропонується розділ VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про платіжні послуги» доповнити, зокрема, новою частиною, згідно з якою тимчасово, до 1 січня 2026 року, встановлюватиметься, що розмір комісійної винагороди (інтерчейндж) не може перевищувати: з дня введення в дію цього Закону до 31 грудня 2023 року – 1%, з 1 січня 2024 року до 31 грудня 2024 року – 0,7%, з 1 січня 2025 року до 31 грудня 2025 року – 0,5%».

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

26B2648ADD3032E104000000ED8F3000C07EAC00

Підписувач: Піщанська Ольга Станіславівна

Дійсний з: 21.11.2022 15:55:11 по 21.11.2024 15:55:11

Антимонопольного комітету України

№ 300-29.1/01-6475e від 04.05.2023

Крім того, пунктом 2 розділу I Законопроєкту № 9170 пропонується частину чотирнадцятої статті 47 Закону України «Про банки і банківську діяльність» викласти в такій редакції: «Банк самостійно встановлює процентні ставки та комісійну винагороду за надані послуги, крім встановлених законом граничних розмірів комісійних винагород (інтерчейнджу)».

У свою чергу, підпунктом 1 пункту 2 розділу I Законопроєкту № 9171 пропонується шляхом доповнення новою частиною статті 166²⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення встановити адміністративну відповідальність за перевищення встановлених законом граничних розмірів інтерчейнджу.

Згідно із частиною першою статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, у частині сприяння розвитку добросовісної конкуренції.

Одним із найефективніших способів конкурентної боротьби між суб'єктами господарювання є цінова конкуренція. Водночас законодавче регулювання розміру інтерчейнджу позбавить учасників ринку послуг платіжних систем можливості конкурувати за ціною, що матиме негативний вплив на розвиток конкуренції.

Зазначене також може призвести до того, що відповідні фінансові установи, з метою мінімізації недоотримання економічно обґрунтованих комісійних винагород, що існували б за звичайних ринкових умов, змушені будуть компенсувати недоотримані доходи за рахунок інших джерел, зокрема шляхом збільшення плати за обслуговування платіжних карт, підвищення тарифів на інші банківські послуги тощо.

Звертаємо увагу, що статтею 133 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), передбачено, що Україна забезпечить поступове приведення у відповідність своїх чинних законів та майбутнього законодавства з *acquis* ЄС. Таке наближення розпочинається з дати підписання цієї Угоди та поступово поширюватиметься на всі елементи *acquis* ЄС, зазначені в Додатку XVII до цієї Угоди.

Розділом F «Платежі» Додатка XVII-II до Угоди про асоціацію встановлено, що положення Директиви 2007/64/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 листопада 2007 року про послуги оплати на внутрішньому ринку повинні бути впроваджені протягом 5 років із дати набрання чинності цією Угодою. У зв'язку з ухваленням Директиви 2015/2366 Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2015 р. про платіжні послуги на внутрішньому ринку (далі – Директива 2015/2366) Директива 2007/64 втратила чинність.

Також пунктом 2 преамбули Директиви 2015/2366 визначено, що переглянута правова база Союзу щодо платіжних послуг доповнена Регламентом Європейського Парламенту та Ради 2015/751 від 29 квітня 2015 року про міжбанківські комісійні збори за платіжні операції, що здійснюються за допомогою платіжних карток (далі – Регламент 2015/751).

Положеннями частини четвертої статті 62 Директиви 2015/2366 передбачено, що держави-члени повинні передбачити аби постачальник не встановлював додаткову плату за використання платіжних інструментів, для яких міжбанківські комісії регулюються відповідно Розділу II Регламенту 2015/751.

Згідно із частиною п'ятою статті 62 Директиви 2015/2366 країни-члени ЄС мають право заборонити або обмежити право постачальника встановлювати додаткові збори,

враховуючи необхідність розвитку конкуренції та сприяння у використанні ефективних платіжних інструментів.

Пунктом 9 преамбули Регламенту 2015/751 передбачено, що платіжні операції на основі картки можуть бути вигідними для торговців та споживачів за умови, що плата за використання схем платіжних карток встановлюється на економічно ефективному рівні, одночасно сприяючи чесній конкуренції, інноваціям та вступу на ринок нових операторів.

Водночас зазначаємо, що рішенням Комітету від 11.11.2021 № 623-р було надано дозвіл компаніям «Mastercard Europe S.A.» та «Visa International Service Association» на узгоджені дії у вигляді зменшення розміру внутрішньодержавних міжбанківських комісій (інтерчейнджу), що визначаються організацією платіжної системи щодо відповідних споживчих платіжних облікових реквізитів, які сплачуються еквайром на користь емітента, в Україні, що реалізовано у формі Меморандуму про сприяння конкурентному платіжному ринку в Україні між Національним банком України, Visa International Service Association та MasterCard International Incorporated.

За таких обставин Комітет не підтримує Законопроекти № 9170 та № 9171 в частині регулювання розміру інтерчейнджу.

Голова Комітету

Ольга ПІЩАНСЬКА